

**BİLİM SANAT MERKEZİNİN ÖĞRENCİLERİN FEN ve TEKNOLOJİ DERSİNDEKİ  
BAŞARILARINA SAĞLADIĞI KATKILARA İLİŞKİN VELİLERİN GÖRÜŞLERİ**

**Yrd. Doç. Dr. Muammer YILMAZ**

Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi

**Burak ÇAYLAK**

İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

**Özet**

*Bu araştırmada Bilim Sanat Merkezinin, öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersine sağladığı katkılara ilişkin velilerin görüşleri incelenmiştir. Bilim Sanat Merkezine üstün yetenekli öğrenciler devam etmektedir. Üstün yetenekliler, genel veya özel yetenekleri açısından, yaşlarına göre yüksek düzeyde performans gösteren öğrencilerdir. Bu öğrenciler konunun uzmanları tarafından belirlenir.*

*Araştırma Malatya Bilim Sanat Merkezinde 2007-2008 öğretim yılında yapılmıştır. Çalışmanın verileri 4, 5, 6 ve 7. sınıf öğrenci velilerinden rastgele seçilen toplam 60 kişiden toplanmıştır. Bu çalışma betimsel bir araştırmadır. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Bu anket formu 16 dörtlü likert tipi maddeden oluşmaktadır. Verilerin değerlendirilmesinde istatistiksel işlemlerden frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrenci velilerinin çoğunluğunun Bilim Sanat Merkezinin öğrencilerin Fen ve Teknoloji dersindeki başarılarına olumlu katkıda bulunduğu görüşünde oldukları tespit edilmiştir.*

**Anahtar Kelimeler:** Bilim Sanat Merkezi, Fen ve Teknoloji, Üstün yetenekliler

**PARENTS' VIEWS TOWARD CONTRIBUTION OF SCIENCE and ART CENTER  
TO STUDENTS SUCCESS IN SCIENCE AND TECHNOLOGY LESSON**

**Abstract**

*In this study, parents' views toward contribution of Science and Art Center to students' success in science and technology lesson was investigated. Gifted ability students are attended to Science and Art Center. Performance of gifted ability students related to general or specific abilities are higher than their peers. These students were determined by field experts.*

*The study was conducted in Malatya Science and Art Center in 2007-2008 academic years. The data of this study was collected from randomly selected 60 parents of 4<sup>th</sup>, 5<sup>th</sup>, 6<sup>th</sup>, and 7<sup>th</sup> grade students. This was a descriptive study. The data was collected through a scale that was developed by the researcher. This instrument contains 16 items in a 4-point Likert type scale. The data was analyzed through frequency distribution, percentage, mean and standard deviation statistical procedures. The analysis revealed that most of the parents of students taught that attending to Science and Art Center positively contributed students' success in science and technology lesson.*

**Key Words:** Science and art center, science and technology, gifted ability.

## GİRİŞ

Her ülkenin eğitim felsefesinde nitelikli birey yetiştirmek vardır. Nitelikli bireylerin yetiştirilmesinin eğitim yoluyla gerçekleşeceği herkesçe bilinmektedir. Günümüzde bilim ve teknolojide olan hızlı gelişmelere paralel olarak gelişmiş ülkeler bir dizi önlem almaktadırlar. Fen, sosyal, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gelişmelere ayak uydurmak için her ülke bu alanlarda yetişmiş elemana ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaçları karşılamak için her bireyin küçük yaşlarda eğitimine önem verilmektedir. Bütün bunlar dikkate alındığında ülkelerin güçlü bir gelecek oluşturmak için her vatandaşın fen ve teknoloji okuryazarı olarak yetişmesi gerekliliğinin ve bu süreçte fen derslerinin anahtar bir rol oynadığının bilincinde olduğu söylenebilir İlköğretimdeki Fen ve Teknoloji dersinin vizyonunda, sağlıklı düşünebilen, kendine güvenen, doğayı kavrayabilen bir toplum oluşturabilmesi için öğrencilerin birer fen okuryazarı olması gerektiği ifade edilmektedir. Fen ve teknoloji okuryazarlığı; bireylerin araştırma-sorgulama, eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme becerilerini geliştirmeleri, yaşam boyu öğrenen bireyler olmaları, çevreleri ve dünya hakkındaki merak duygularını sürdürmeleri için gerekli olan fenle ilgili beceri, tutum, değer, anlayış ve bilgilerin bir bileşimidir şeklinde tanımlanmaktadır (M.E.B., 2005:5).

İyi bir eğitim almış, bireysel yeteneklerinin farkında olan her insan, toplumun en kıymetli beyin gücüdür. Bu beyin güçleri yaşadıkları dönemlerde toplumları için köklü değişiklikler meydana getirmiştir. Beyin gücünün üst tabakası ise üstün yeteneklilerdir. Yetenekli bireylerin ihtiyaçlarına uygun eğitimi alamamaları, aile ve toplumdan gereken ilgiyi görememeleri, erken yaşlarda teşhis edilememeleri gibi nedenler sahip oldukları yeteneklerinin, ortalama bir yetenek grubu arasında kaybolmasına zemin hazırlamaktadır. Bu tür telafisi olmayan kayıpları önlemek için bu durumdaki çocukları, güvenilir yollardan küçük yaşlarda teşhis etmek ve durumlarına en uygun eğitim ortamında yetiştirmek, bugün her toplumun en önemli görevlerinden biri durumundadır (Enç, Çağlar ve Özsoy, 1981:199).

Üstün yeteneklilik kavramı birçok araştırmacı tarafından farklı yaklaşımlar içerisinde açıklanmaya çalışılmıştır. Üstün yetenekli çocuk; entelektüel, yaratıcı, sanat veya liderlik gibi alanlarda yüksek performans gösteren ve bu kapasitelerini tamamen geliştirmek için özel akademik alanlarda okulunda elde edemediği etkinliklere ihtiyaç duyan çocuktur (Kirk ve Gallagher, 1989:85). Üstün yetenekliler farklı türden insanlar değil, bazı özelliklerin dağılımı, sıklığı, zamanlaması ve kompozisyonu açısından farklılık gösteren insanlardır (Akarsu, 2004:127). Başka bir ifadeyle zihinsel yetenekleri ya da zekâları yönünden akranlarına göre üst performans gösteren ya da gizilgüce sahip olan, yaratıcılık

yanı güçlü olan, başladığı işi tamamlamada yüksek görev anlayışı bulunan bireylerdir (Ataman, 1998:178). Bir başka tanımına göre üstün yetenekliler, seçkin yeteneklerinden dolayı yüksek seviyeli iş yapmaya yeterli olduğu profesyonel kişiler tarafından belirlenmiş bireyler olarak ifade edilmektedir (Ömeroğlu, 2004:312). I. Özel Eğitim Konseyinde ise üstün yetenekliler, genel veya özel yetenekleri açısından, yaşitlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği konunun uzmanları tarafından belirlenmiş kişiler şeklinde tanımlanmıştır (MEB, 1991:223).

Çoklu zekâ kuramına göre insanlarda sekiz farklı zekâ alanı mevcuttur ve bu zekâ türleri doğuştan itibaren her insanda vardır. Fakat kalıtsal olarak, alınan eğitime bağlı olarak her bireyde farklı zekâ türleri ön plana çıkmaktadır (Özmen, 2005:54). Ford ve Gardner (1991:55-64), çoklu zekâ kuramını inceledikleri bir çalışmada bireylerin bir zekâ alanında normal düzeyde iken diğer bir zekâ alanında üst zekâ seviyesine sahip olabileceklerini açıklamaktadır. Genellikle insanlarda bir veya birkaç zekâ alanı gelişmiş olabilir. Bu alanlardan biri de fen alanıdır. Hoover'a göre fen alanında yetenekli bireylerde temel olarak yüksek sözlü kabiliyet, üstün nicel yetenek, üstün bir hafıza, nasıl çalışılır düşüncesine yoğun bir ilgi, özgürlük, meraklılık, fen alanına ilgi, ilgi alanının genişliği, ayırıcı düşünce de ustalık ve benzer düşüncelerde yetenekliliktir gibi niteliklerin bulunması gerekir (Hoover, 1989:244-250). Bu özellikler dikkate alındığında, fen ve teknoloji alanında yapılan çalışma ve yeni buluşlar üstün yetenekli bireylerin ilgisini çekmektedir. Bu açıdan Fen Bilimlerinin yetenekli çocuklar için önemli olduğu düşünülebilir.

Fen bilimlerinin üstün yetenekliler için önemli olduğu tarih sahnesinde de görülmektedir. 1957 yılı üstün yetenekliler için önemlidir. Bu tarihte Sovyetler Birliği uzaya ilk uzay aracı olan Sputnik'i fırlatmıştır. Batı ülkeleri, Sovyetler Birliğinin kendilerini uzay yarışında geçme nedenlerini araştırdıklarında karşılıklı olarak üstün zekâlı ve üstün yetenekli çocukların eğitimine Sovyetler Birliğinin verdiği önem çıkmıştır. Bu tarihten sonra üstün zekâlıların, üstün yeteneklilerin ve yaratıcı yeteneğe sahip çocukların eğitime önem verilmiş ve üstün zekâlıların eğitiminde gerek kurumsal, gerek eğitim programları gerekse tanılama boyutlarında hızlı uygulamalara başlamışlardır (Ataman, 1998:181). Biraz daha eskiye gittiğimizde, Birinci Dünya Savaşından önceki dönemde İngiltere, Fransa, Almanya okullarında üstün yetenekli öğrenciler için tedbirler alınmıştır. 1913 de Almanya'da üstün yeteneklilere özel bir sınıf kurulmuş, ilerleyen yıllarda bu uygulama ülkenin birçok kentine yayılmıştır (Enç, 2005:205.). İkinci Dünya Savaşından sonra üstün yetenekliler eğitimi giderek önem kazanmıştır. Bu çerçevede yapılan çalışmalara değişik ad ve uygulamalarla birçok ülkede rastlanmaktadır (Özsoy, Özyürek ve Eripek, 1997:138). 1972 yılında ABD'de hazırlanan Marland Raporu, üstün yetenekli

Çocukları yetenek alanlarına göre tanımlamış ve bu rapor üstün yeteneklilerin eğitimine büyük bir etki yapmıştır.

Türk tarihinde üstün yetenekliler konusuna bakıldığında, cumhuriyet öncesi dönemde Enderun okulu karşımıza çıkmaktadır. Osmanlı tarihinde var olan bu okul yetenekli gençleri seçerek, üstün yeteneği her aşamada değerlendirip, seçilen bireylere en elverişli eğitimi vermek için kurulmuştur. Cumhuriyet döneminde ise 1948 yılında İdil Biret-Suna Kan yasası düzenlenmiş, ülkenin yetenekli bireyelerine öğrenim görmeleri için yurt dışına gitme fırsatı sağlamıştır. Okullaşma konusunda ise 1964 yılında açılan Ankara Fen Lisesi, matematik ve fen alanındaki üstün yetenekli çocukları ülkenin ihtiyaç duyduğu araştırmacı ve bilim insanı olarak yetiştirmek üzere kurulmuştur. 1964 yılından itibaren üstün yetenekli çocukların eğitimi değişik zamanlarda alınan önlemler ve yapılan çalışmalarla, arzulanan düzeyde olmasa da Türk Milli Eğitim tarihinde yerini almıştır (Ataman, 2000:252–263). Bu tarihten sonra başlayan uygulamalardan olan Anadolu Liseleri ve bunlara denk Meslek Liseleri günümüzde üstün başarı gösterenleri eğitmeyi amaçlayan kurumlardır. Ayrıca vakıfların yönetiminde özel öğrenim veren ve öğrencilerini sınavla seçen okullar da başarı oranı yüksek öğrencilere eğitim vermektedir (zsoy, zyrek ve Eripek, 1997:138-139).

1993 yılında ülkemizde üstün yetenekli çocukların eğitimiyle ilgili kalıcı çalışmalara başlanmış ve Bilim Sanat Merkezleri kurulmuştur. Üstün yetenekli çocuklara en uygun eğitim ortamı sağlayabilmek için, farklı ülkelerde uygulanan modeller incelenmiş ülkemizin mevcut ekonomik, sosyal, kültürel ve eğitim şartları dikkate alınarak uygulanabilirlikleri tartışılmış ve ülkemiz şartlarına uygun yeni bir model geliştirilmiştir. Bu model Prof. Dr. Dönmez'in kendi çalışmalarında "Ek Ders Uygulama Okulu" olarak isimlendirdiği daha sonra Bilim ve Sanat Merkezi olarak adlandırdığı, pilot proje olarak beş ilde (Ankara, İstanbül, İzmir, Bayburt ve Denizli) başlatılan ve bugün sayıları 45'e ulaşan bir uygulamadır (Dönmez, 2004:71-72). Bilim ve Sanat Merkezleri MEB zel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak açılır. MEB'in 2007 yılında yayınladığı yönergesinde bu merkez şöyle tanımlanır: "Bilim ve Sanat Merkezi, okul öncesi, ilköğretim ve orta ğretim kurumlarına devam eden üstün veya özel yetenekli öğrencilerin örgün eğitim kurumlarındaki eğitimlerini aksatmayacak şekilde bireysel yeteneklerinin bilincinde olmalarını ve kapasitelerini geliştirerek en st düzeyde kullanmalarını sağlamak amaçıyla açılmış olan bağımsız özel eğitim kurumudur"(Tebliğer Dergisi, 2007: 76). Okul ncesi çağdaki çocuklar tam gün, ilköğretim ve orta ğretim çağdaki çocuklar ise temel eğitime dayalı bilgileri yaşıtlarıyla devam ettikleri okullarından arta kalan zamanda Bilim Sanat Merkezlerine devam etmektedir. Merkezde uygulanan eğitim; uyum,

destek eğitimi, bireysel yetenekleri fark ettirici program, özel yetenekleri geliştirici program ve proje dönemi olmak üzere 5 aşamadan oluşmaktadır.

Birçok ilde henüz dört beş yaşlarında olan Bilim Sanat Merkezleri, veliler tarafından ilgi görmektedir. Öğrencilerinin belirli gözlem ve testleri geçerek Bilim Sanat Merkezine kabul edilmelerini ilgiyle takip etmektedirler. Çünkü anne babaların çocukları (daha anne karnında iken), onlara göre üstün yeteneklidir. Bunun nedeni, çocuğun aile için taşıdığı anlam ve önemde yatmaktadır. Bu nedenle kişiler hem iyi armağan almak hem de iyi armağan vermek istediklerinden, doğal olarak her çocuk, herhangi bir yetersizlikle dünyaya gelmemişse ana babalarınca üstün zekâlı olarak benimsenebilir (Ataman, 1998:175).

Aileler çocuklarının kazanacakları temel bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklara model oluşturmaktadır. Yapılan araştırmalar, nitelikli, sağlıklı ve olumlu davranışlara sahip çocuklar yetiştirmek için eğitimin küçük yaşlarda olması gerektiğini ve ev ortamında aileyle birlikte nitelikli bir eğitimin verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Seçkin ve Koç, 1997:5). Bu nedenle aileler çocuk yetiştirme ve eğitimi konusunda bilinçlendirilmelidir. Ailelerin büyük bir kısmı üstün yeteneğin ne demek olduğunu, çocukların üstün yetenekli olup olmadığını ve ne yapmaları gerektiğini bilmemektedirler. Bazı aileler çocuklarının üstün yeteneklerini kabul etmemektedir. Görmezden gelinen bu yetenekler üstün yetenekli çocukların sıradan çocuklar gibi yaşamalarına neden olmaktadır. Bazı aileler ise çocuklarının yeteneklerini abartarak, çocuklarının seviyelerinin üstünde başarı beklemektedir. Kuramsal destek ve özel eğitim almayan sıradan bir ailenin günlük yaşam uğraşının yanı sıra üstün yetenekli çocuğunun ek taleplerine yanıt verecek bir çevre düzenini kurması son derece zordur (Akarsu, 2004:448- 449).

Üstün yetenekli çocukların ailelerine yönelik yapılan çalışmalara bakıldığında, üst sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocuklarına daha fazla uygun çevre koşulları ve olanakları sağladığı görülmektedir. Çocuğun yeteneklerinin ortaya çıkmasında kalıtım ve çevrenin etkili olduğu söylenebilir (Ataman, 1998:180). Bu nedenle Anne-baba ve öğretmenler elverişli bir öğrenme ortamı yaratabilmek ve çocukları bu ortamdan yararlandırabilmek için ortak bir çaba göstermelidir. Çocuğun evde oluşan ilk öğrenme yaşantıları ve ailenin çocuğun davranışındaki gözlemleri çok önemlidir. Çünkü üstün yeteneklilere yönelik özel eğitim önlemlerinin alınabilmesi ve yapılacak çalışmaların etkili olabilmesi için söz konusu çocukların en uygun yaşta tanınması gerekmektedir. Yapılan araştırmalarda, üstün yeteneği tanılamada zorunlu eğitimin ilk yıllarının oldukça önemli olduğu belirtilmektedir (Ataman, 1984: 3).

Gökdere ve epni (2004) yaptıkları araştırmada üstün yetenekli öğrencilere eğitim veren fen öğretmenlerinin hizmet içi ihtiyaçlarını belirlemişlerdir. Çalışma sonucunda öğretmenler birçok konuda ihtiyaç belirtmişlerdir. Bu ihtiyaçlar arasında en fazla proje tabanlı öğrenme yaklaşımı ve etkinlikleri, ilgili kaynaklar için internet siteleri ve süreli yayınlara ulaşım, modern öğretim teorileri ve uygulamalı etkinlikler söylenebilir. Ayrıca öğretmenlerin Bloom'un Taksonomisi ve formal operasyon dönemi özellikleri, dünyadaki yetenek geliştirme modelleri, araştırmacı öğretmen modeli ve laboratuvar yaklaşımları konularında hizmet içi seminere ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmıştır.

Gökdere ve epni (2005) yılında yaptıkları çalışmada ise üstün yetenekli öğrencilere eğitim veren Fen bilimleri (Fizik, Kimya ve Biyoloji) öğretmenlerine yönelik hazırlanan hizmet içi eğitim semineri uygulanmış ve değerlendirilmiştir. Uygulama sonunda öğretmenlerin içerikte yer alan konularda, seminer öncesi ve sonrası bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu anlaşılmıştır. Seminerine katılan öğretmenlerin, programa karşı tutumlarında pozitif yönde bir artış olduğu tespit edilmiştir.

Ülkemizde üstün yetenekli çocukların eğitimleriyle ilgili olarak Bilim Sanat merkezleri açılmaktadır. Şu durumda sayıları az olmakla birlikte bu kurumların yaygınlaştırılması gündemdedir. Ancak mevcut durumda olan kurumların üstün yetenekli çocukların eğitime ne derece katkı sağladığı bilinmesi gereken bir sorudur. Bu çalışmada Bilim Sanat Merkezinin öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersine sağladığı katkılara ilişkin velilerin görüşleri incelenmiştir.

#### **Araştırmanın Amacı**

Bu araştırmanın amacı: Bilim Sanat Merkezinin öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersine sağladığı katkılara ilişkin velilerin görüşlerinin neler olduğunu ortaya koymaktır.

## YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren, örneklem, verilen toplanma araçları, verilerin toplanması ve analizine yer verilmiştir.

### Araştırmanın Modeli

Bu çalışma betimsel bir araştırmadır.

### Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini 2007-2008 öğretim yılında çocuğu Malatya Bilim Sanat Merkezi'ne giden toplam 180 öğrenci velisi oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise 2007-2008 öğretim yılında Malatya Bilim Sanat Merkezi'nde öğrenim gören 4, 5, 6 ve 7. sınıf öğrencilerin velilerinden rastgele seçilen 60 kişi oluşturmaktadır.

### Veri Toplama Araçları

Araştırmanın amacına uygun olarak 22 sorudan oluşan 4'lü likert tipi bir anket taslağı hazırlanmıştır. Hazırlanan anket taslağı uzman görüşleri doğrultusunda düzeltilmiş ve taslaktaki 4 madde çıkarılmıştır. Geriye kalan 18 soruluk taslak form 50 kişilik veli grubuna ön deneme amaçlı uygulanmıştır. Elde edilen verilerin faktör analizi yapılmış, faktör yük değeri 0.45'in altında olan maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Çünkü faktör analizi sonuçlarının değerlendirilmesinde ölçekte yer alan maddelerin faktör yük değerlerinin 0.45 veya daha yüksek olması önerilmektedir (Kerlinger, 1973:461). Bu bakımdan faktör analizi sonucunda, faktör yük değeri 0.45'in altında olan 18 ve 17. maddeler ölçeğe alınmamıştır. Daha sonra ölçeğin güvenilirliği hesaplanmış ve Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.86 bulunmuştur.

### Verilerin Toplanması ve Analizi

Son şekli verilen 16 maddelik anket formu 60 kişilik örneklem grubuna uygulanmıştır. Verilerin analizi istatistiksel işlemlerden frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Her bir maddenin frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapması hesaplanmıştır.

## BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt problemleri doğrultusunda toplanan verilere dayalı bulgular üzerinde durulmuştur. Elde edilen bulgular tablolar hâlinde gösterilmiştir.

**Tablo1.** *Bilim Sanat Merkezinin (BİLSEM) Öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki Başarılarına Sağladığı Katkılara İlişkin Veli Görüşleri (1-5. Maddeler)*

| Maddeler                                                                                                       | Pek çok |      | Çok |      | Orta |      | Hiç |     | $\bar{X}$ | S      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------|-----|------|------|------|-----|-----|-----------|--------|
|                                                                                                                | f       | %    | f   | %    | f    | %    | f   | %   |           |        |
| 1. Çocuğunuzun BİLSEM'e gitmesine ne derece memnunsunuz?                                                       | 47      | 78,3 | 12  | 20   | 1    | 1,7  | -   | -   | 3,7667    | ,46456 |
| 2. BİLSEM çocuğunuzun okuldaki Fen ve Teknoloji dersine ne derece katkı sağlıyor?                              | 24      | 40   | 27  | 45   | 7    | 11,7 | 2   | 3,3 | 3,2167    | ,78312 |
| 3. BİLSEM'deki Fen Bilimleri danışmanlarının çocuğunuzun gelişiminde ne derece etkili olduğunu düşünüyorsunuz? | 22      | 36,7 | 33  | 55   | 5    | 8,3  | -   | -   | 3,2833    | ,61318 |
| 4. Çocuğunuzun BİLSEM'de yaptığı çalışmalar kişisel gelişimine ne derece katkı sağlıyor?                       | 34      | 56,7 | 25  | 41,7 | 1    | 1,7  | -   | -   | 3,5500    | ,53441 |
| 5. Çocuğunuzun BİLSEM 'de geçirdiği sürenin ne derecede verimli olduğunu düşünüyorsunuz?                       | 30      | 50   | 28  | 46,7 | 2    | 3,3  | -   | -   | 3,4667    | ,56648 |

Yukarıdaki tablo incelendiğinde Bilim Sanat Merkezinin öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki başarılarına sağladığı katkılara ilişkin olarak “Çocuğunuzun BİLSEM'e gitmesine ne derece memnunsunuz?” sorusuna öğrenci velilerinin % 78.3'ünün pek çok, % 20'sinin çok ve % 1.7'sinin orta derecede memnun oldukları görülmektedir.

“BİLSEM çocuğunuzun Fen ve Teknoloji dersine ne derece katkı sağlıyor?” sorusuna öğrenci velilerinin % 45'i çok, % 40'ı pek çok, % 7'si orta ve % 3.3'ü hiç cevabını vermişlerdir.

“BİLSEM'deki Fen Bilimleri danışmanlarının çocuğunuzun gelişiminde ne derece etkili olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusuna ise velilerin % 55'i çok, % 36.7'si pek çok ve % 8.3'ü orta cevabını vermişlerdir.



Bilim Sanat Merkezinin Öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki Başarılarına  
Sağladığı Katkıları İlişkin Velilerin Görüşleri

“Çocuğunuzun BİLSEM’de yaptığı çalışmalar kişisel gelişimine ne derece katkı sağlıyor?” sorusunu ise velilerin % 56.7’si pek çok, % 41.7’si çok ve % 1.7’i orta şeklinde cevaplandırmışlardır.

“Çocuğunuzun BİLSEM’de geçirdiği sürenin ne derecede verimli olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusuna öğrenci velilerinin % 50’sinin pek çok, % 46.7’sinin çok ve % 3.3’ünün orta cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo incelendiğinde velilerin büyük çoğunluğunun Bilim Sanat Merkezinin öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki başarılarına önemli ölçüde katkı sağladığı doğrultusunda görüş bildikleri görülmektedir.

**Tablo 2.** *Bilim Sanat Merkezinin (BİLSEM) Öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki Başarılarına Sağladığı Katkıları İlişkin Veli Görüşleri (6-10. Maddeler)*

| Maddeler                                                                                                              | Pek çok |      | Çok |      | Orta |      | Hiç |     | —      |        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------|-----|------|------|------|-----|-----|--------|--------|
|                                                                                                                       | f       | %    | f   | %    | f    | %    | f   | %   | X      | S      |
| 6. Çocuğunuz BİLSEM’deki çalışmalarını ne derece istekli yapıyor?                                                     | 47      | 78,3 | 12  | 20   | 1    | 1,7  | -   | -   | 3,7667 | ,46456 |
| 7. Çocuğunuz BİLSEM’e ne derece düzenli bir şekilde devam ediyor?                                                     | 48      | 80   | 10  | 16,7 | 2    | 3,3  | -   | -   | 3,7667 | ,49972 |
| 8. OKS veya SBS sınavlarına hazırlanan çocuğunuza BİLSEM ne derece katkı sağlıyor?                                    | 11      | 18,3 | 34  | 56,7 | 14   | 23,3 | 1   | 1,7 | 2,9167 | ,69603 |
| 9. BİLSEM’in çocuğunuzun var olan bilgi ve becerilerini ne derece daha ileri bir seviyeye taşıyacağına inanıyorsunuz? | 38      | 63,3 | 21  | 35   | 1    | 1,7  | -   | -   | 3,6167 | ,52373 |
| 10. BİLSEM’deki Fen Bilimleri danışmanları, çocuğunuza ne derece ilgi gösteriyor?                                     | 37      | 61,7 | 22  | 36,7 | 1    | 1,7  |     |     | 3,6000 | ,52722 |

Tablo incelendiğinde “Çocuğunuz BİLSEM’deki çalışmalarını ne derece istekli yapıyor?” sorusuna öğrenci velilerinin % 78.3’ünün pek çok, % 20’sinin çok ve % 1.7’sinin orta cevabını verdikleri görülmektedir.

“Çocuğunuz BİLSEM’e ne derece düzenli bir şekilde devam ediyor?” sorusunu ise velilerin % 80’i pek çok, % 16.7’si çok ve % 3.3’ü orta şeklinde cevaplandırmışlardır.

“OKS veya SBS sınavlarına hazırlanan çocuğunuza BİLSEM ne derece katkı sağlıyor?” sorusuna öğrenci velilerinin % 56.7’i çok, % 23.3’ü orta, % 18.3’ü pek çok ve % 1.7’si hiç cevabını vermişlerdir.

“BİLSEM’in çocuğunuzun var olan bilgi ve becerilerini ne derece daha ileri bir seviyeye taşıyacağına inanıyorsunuz?” sorusuna öğrenci velilerinin % 63.3’ünün pek çok, % 35’inin çok ve % 1.7’sinin orta cevabını verdikleri görülmektedir.

“BİLSEM’deki Fen Bilimleri danışmanları, çocuğunuza ne derece ilgi gösteriyor?” sorusuna öğrenci velilerinin % 61.7’i pek çok, % 36.7’i çok ve % 1.7’si hiç cevabını vermişlerdir.

Tablo incelendiğinde velilerin genel olarak Bilim Sanat Merkezinin öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki başarılarına önemli ölçüde katkı sağladığı doğrultusunda görüş bildikleri görülmektedir.

Bilim Sanat Merkezinin Öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki Başarılarına  
Sağladığı Katkıları İlişkin Velilerin Görüşleri

**Tablo 3.** *Bilim Sanat Merkezinin (BİLSEM) Öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki Başarılarına Sağladığı Katkıları İlişkin Veli Görüşleri (11-16. Maddeler)*

| Maddeler                                                                                                                                               | Pek çok |      | Çok |      | Orta |      | Hiç |     | —<br>X | S      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------|-----|------|------|------|-----|-----|--------|--------|
|                                                                                                                                                        | f       | %    | F   | %    | f    | %    | f   | %   |        |        |
| 11. BİLSEM’de bulunan laboratuvarın, teknolojik alt yapının ve bulunan araç-gereçlerin öğrenci ihtiyaçlarına ne derece cevap verdiğini düşünüyorsunuz? | 35      | 58,3 | 20  | 33,3 | 4    | 6,7  | 1   | 1,7 | 3,4833 | ,70089 |
| 12. Çocuğunuzun BİLSEM’deki Fen Bilimleri çalışmalarına karşı ne derece ilgili olduğunu düşünüyorsunuz?                                                | 41      | 68,3 | 16  | 26,7 | 3    | 5    | -   | -   | 3,6333 | ,58125 |
| 13. Veli olarak BİLSEM’deki Fen Bilimleri danışmanlarının, Fen Bilimleri çalışmalarına ne derece önem verdiklerine inanıyorsunuz?                      | 37      | 61,7 | 21  | 35   | 2    | 3,3  | -   | -   | 3,5833 | ,56122 |
| 14. BİLSEM’deki Fen Bilimleri danışmanlarının verdikleri ödevlerin sizce çocuğunuzda ne derece araştırma ruhu kazandırdığına inanıyorsunuz?            | 26      | 43,3 | 27  | 45   | 7    | 11,7 | -   | -   | 3,3167 | ,67627 |
| 15. BİLSEM’deki Fen Bilimleri danışmanlarının verdikleri ödevler sizce ne derece amacına uygundur?                                                     | 22      | 36,7 | 36  | 60   | 2    | 3,3  | -   | -   | 3,3333 | ,54202 |
| 16. Fen bilimleri çalışmalarında yapılan etkinliklerin çocuğunuzun yaratıcılığına ne derece katkısı vardır?                                            | 36      | 60   | 23  | 38,3 | 1    | 1,7  | -   | -   | 3,5833 | ,53016 |

Tabloya göre “BİLSEM’de bulunan laboratuvarın, teknolojik alt yapının ve bulunan araç-gereçlerin öğrenci ihtiyaçlarına ne derece cevap verdiğini düşünüyorsunuz?” sorusunu ise velilerin % 58.3’ü pek çok, % 33.3’ü çok, % 6.7’si orta ve % 1.7’si hiç şeklinde cevaplandırmışlardır.

“Çocuğunuzun BİLSEM’deki Fen Bilimleri çalışmalarına karşı ne derece ilgili olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusuna öğrenci velilerinin % 68.3’ü pek çok, % 26.7’i çok ve % 5’i orta cevabını vermişlerdir.

“Veli olarak BİLSEM’deki Fen Bilimleri danışmanlarının, Fen Bilimleri çalışmalarına ne derece önem verdiklerine inanıyorsunuz?” sorusunu velilerin % 61.7’si pek çok, % 35’i çok ve % 3.3’ü orta şeklinde cevaplandırmışlardır.

“BİLSEM’deki Fen Bilimleri danışmanlarının verdikleri ödevlerin sizce çocuğunuzda ne derece araştırma ruhu kazandırdığına inanıyorsunuz?” sorusunu velilerin % 45’i çok, % 43.3’ü pek çok ve % 11.7’si orta şeklinde cevaplamışlardır.

“BİLSEM’deki Fen Bilimleri danışmanlarının verdikleri ödevler sizce ne derece amacına uygundur?” sorusuna velilerin % 60’ı çok, % 36.7’i pek çok ve % 3.3’ü orta cevabını vermişlerdir.

“Fen bilimleri çalışmalarında yapılan etkinliklerin çocuğunuzun yaratıcılığına ne derece katkısı vardır?” sorusunu velilerin % 60’ı pek çok, % 38.3’ü pek çok ve % 1.7’si ise orta şeklinde cevapladıkları görülmektedir.

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere velilerin büyük çoğunluğunun Bilim Sanat Merkezinin öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki başarılarına önemli ölçüde katkı sağladığı doğrultusunda görüşe sahip oldukları söylenebilir.

## SONUÇ VE ÖNERİLER

Bilim Sanat Merkezinin öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersine sağladığı katkılara ilişkin velilerin görüşleri incelendiğinde; 16 maddeden oluşan anket sorusuna velilerin çoğunlukla pek çok ve çok cevabını verdikleri görülmektedir. Bu durum Bilim Sanat Merkezinin öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki başarılarına önemli ölçüde katkı sağladığı sonucuna götürmektedir. Başka bir ifadeyle araştırma sonucunda velilerin büyük çoğunluğunun Bilim Sanat Merkezinin öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki başarılarına önemli ölçüde katkı sağladığı doğrultusunda görüş bildirdiği ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında şu önerilere yer verilebilir:

- Üstün yetenekli çocukların eğitime daha fazla önem verilmelidir.

Bilim Sanat Merkezinin Öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki Başarılarına  
Sağladığı Katkıları İlişkin Velilerin Görüşleri

- Bugün itibariyle sayıları 45'i bulan Bilim Sanat Merkezlerinin yaygınlaştırılması gerekir.
- Aileler çocukların üstün yeteneklerini geliştiren bir kurum olan Bilim Sanat Merkezleri ve işlevleri konusunda bilinçlendirilmelidir.
- Üstün yetenekli çocukları eğitecek öğretmenlerin yetiştirilmesine önem verilmelidir.

## KAYNAKLAR

Akarsu, F. (2004). *Üstün Yetenekliler. Üstün Yetenekli Çocuklar Seçilmiş Makaleler Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.

Ataman, A. (1984). *Ankara İli Resmi Şehir İlkokullarındaki Üstün yetenekli Çocukların Fiziksel Gelişim Özelliklerinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doçentlik Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ataman, A. (1998). “Üstün Zekâlılar ve Üstün Yetenekliler”. (Ed: Süleyman Eripek). *Özel Eğitim*, Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları, s. 173-196.

Ataman, A. (2000) “Aileler ve Öğretmenler Üstün Zekâlı Çocuklara Nasıl Yardımcı Olabilir?”. *Özel Eğitimde Aile Eğitimi Sempozyumu*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi: 13–14 Nisan, s.252–263.

Dönmez, N. B. (2004). “Bilim Sanat Merkezleri’nin Kuruluşu ve İşleyişinde Yapılması Gereken Düzenlemeler.” *1. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, s. 71-72.

Enç, M., Çağlar, D. & Özsoy, Y. (1981). *Özel Eğitime Giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.

Enç, M. (2005). *Üstün Beyin Gücü*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.

Ford, R.V. & Gardner, H. (1991). *Giftedness From a Multiple Intelligence Perspective, Handbook of Gifted Education, First Edition*. Massachusetts: Allyn ve Bacon.

Gökdere, M. & Çepni, S. (2004). “Üstün Yetenekli Öğrencilerin Fen Öğretmenlerinin Hizmet İçi İhtiyaçlarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Çalışma; Bilim Sanat Merkezi Örnekleme”. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 1-14.

Gökdere, M. & Çepni, S. (2005). “Üstün Yeteneklilerin Fen Öğretmenlerine Yönelik Hazırlanan Bir Hizmet İçi Eğitiminin Çalışması”. *Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3, 271-296.

Hoover, M.S. (1989). “The Purdue Three-Stage Enrichment Model As Applied To Elementary Science For The Gifted”. *School Science and Mathematics*, 89 (3), 244-250.

Kirk, S. A. & Gallogher, J. J. (1989). *Educating Exceptional Children*. USA: Houghton Mifflin Company.

Bilim Sanat Merkezinin Öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersindeki Başarılarına  
Sağladığı Katkılara İlişkin Velilerin Görüşleri

M.E.B. (2005). *Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi (6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: M.E.B. Yayınları.

M.E.B. (1991). *I. Özel Eğitim Konseyi*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, s. 223-246.

Ömeroğlu, E. (2004). *Üstün Yetenekli Çocukların Eğitim İhtiyaçlarının Karşılansında Yaratıcı Dramanın Yeri, Üstün Yetenekli Çocuklar Seçilmiş Makaleler Kitabı*. Ed.: M. R. Şirin, A. Kulaksızoğlu, A. E. Bilgili, Çocuk Vakfı Yayınları, İstanbul, s. 311-315.

Özsoy, Y., Özyürek, M. & Eripek, S. (1997). *Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar: Özel Eğitime Giriş*. Ankara: Karatepe Yayınları.

Özmen, H. (2005). “Öğrenme Kuramları ve Fen Bilimleri Öğretimindeki Uygulamaları”. (Ed: Salih Çepni), *Kuramdan Uygulamaya Fen ve Teknoloji Öğretimi* (3. Baskı) Ankara: Pegem A Yayıncılık, s.20-64.

Passow, A. H. (1993). “*National / State Policies Regarding Education of the Gifted International Handbook of Research and Development of Giftedness and Talent*”. (Ed: Kurt A. Heler, Franz J. Mönks., A. Harry, Passow), Oxford: Pergamon Pres, s. 29-46.

Seçkin, N. & Koç, G. (1997). “Okulöncesi Eğitimde Okul Aile İşbirliği”. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 51, 5-10.

Tebliğler Dergisi. (2007, Şubat). *Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) Yönergesi*. Sayı:2593, Madde 21.